

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

DIGITAALISUUS HARJOITTELUSSA JA OPISKELIJAOHJAUKSESSA

-Laadullinen kyselytutkimus terveydenhoitajaopiskelijoille

TEKIJÄT Mari Perälä
Noomi Luukkonen
Helmi Votka

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	
Tutkinto-ohjelma Terveystieteiden tutkinto-ohjelma	
Työn tekijät Mari Perälä, Noomi Luukkonen, Helmi Vatka	
Työn nimi Digitaalisuus harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa -Laadullinen kyselytutkimus terveydenhoitajaopiskelijoille	
Päiväys 10.05.2022	Sivumäärä/Liitteet 32/3
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Savonia AMK, HARKKA-hanke	
Tiivistelmä	
<p>Digitaalisuus ja sen käyttö yleistyy koko ajan yhteiskuntamme edelleen kehittyessä. Digitaalisuuden lisääntyminen näkyy myös terveysalalla ja sen koulutuksessa sekä opiskelijoiden harjoitteluissa. Niin terveysalan opiskelijat kuin opettajatkin kokevat digitaalisuuden opetteluun ja hyödyntämisen tärkeäksi terveysalan kehittämisen kannalta. Digitaalisuuden hyödyntämistä koulutuksessa olisi erityisen tärkeää tutkia lisää, jotta voitaisiin kehittää terveysalan koulutusta kaikkien tarpeisiin vastaavaksi.</p> <p>Toimeksiantaja opinnäytetyössä oli HARKKA-hanke, jossa on mukana kuusi ammattikorkeakoulua ja kaksi yliopistoa ympäri Suomea. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Savonia-ammattikorkeakoulun terveydenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia digitaalisuuden hyödyntämisestä harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa opiskelijalähtöistä tietoa nykyaikaisen, sujuvan ja laadukkaan harjoittelun ja opiskelijaohjauksen kehittämiseen. Saatuja tuloksia voi käyttää digitaalisuuden hyödyntämisen kehittämiseen. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Aineisto kerättiin sähköpostitse lähetetyllä Webropol-kyselyllä keväällä 2022. Kysely lähetettiin kaikille Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion kampuksen suomenkielisten tutkintojen 2., 3. ja 4. vuosiluokan terveydenhoitajaopiskelijoille. Aineiston analysointi tehtiin induktiivisella sisällönanalyysin menetelmällä.</p> <p>Tutkimuksen tulosten perusteella digitaalisuus koettiin hyödyllisenä opiskelijaohjauksessa ja harjoitteluissa. Arviointikeskustelujen pitäminen etäyhteydellä koettiin toimivaksi, paitsi silloin kun harjoittelussa on ilmennyt ongelmia. Etäyhteys koettiin hyväksi, koska arviointikeskusteluajoja oli helpompi sopia sitä hyödyntäen. Etäyhteyden huonona puolena pidettiin vuorovaikutuksen heikkenemistä ja teknisiä ongelmia. Vastaajat eivät antaneet kehitysideoita digitaalisuuden kehittämiseen opiskelijaohjauksessa ja harjoittelussa</p> <p>Aihetta on tärkeää tutkia lisää, jotta tulevaisuuden koulutus on mahdollisimman laadukasta toteutustavasta riippumatta. Tulevaisuudessa erilaiset syyt vaativat meitä keksimään uusia tapoja muuttaa perinteistä koulutusta ja ohjausta sellaiseen muotoon, että sitä voidaan toteuttaa siitä huolimatta, kun osapuolet eivät ole samassa tilassa. Jatkossa on tärkeää tutkia myös, millainen digitaalisesti toteutettava opetus ja ohjaus on hyödyllisintä terveysalan opiskelijoiden oppimisen kannalta. Tutkimuksessa tuotettua tietoa voidaan käyttää jatkossa laadukkaan harjoittelun ohjauksen sekä opiskelijaohjauksen kehittämiseen terveysalalla.</p>	
Avainsanat Digitaalisuus, digitalisaatio, digitaaliset välineet, digitaaliset sovellukset, mobiililaite, sosiaalinen media, sovellus, etäyhteys, harjoittelu, opiskelijaohjaus	

Field of Study Social Services, Health and Sports	
Degree Programme Degree Programme in Public Health Nurse	
Authors Mari Perälä, Noomi Luukkonen, Helmi Vatka	
Title of Thesis Digitalization in clinical practice and student guidance -Qualitative survey for public health nurse students	
Date 10.05.2022	Pages/Appendices 32/3
Client Organisation /Partners Savonia University of Applied Sciences, HARKKA-hanke	
<p>Abstract</p> <p>Digitalization and its different implementations are becoming all the more common as our society continues to evolve. The increase in digitalization is prevalent also in the healthcare sector and teaching of new healthcare professionals, as well as in clinical practice. Both students and teachers perceive the utilization as important to the development of the healthcare sector. It will be particularly important to further explore the possible uses of digitalization in education to develop healthcare education that meets the needs of everyone.</p> <p>The client of the thesis was the HARKKA project which, involves six polytechnic schools and two universities all over Finland. This study investigated the experiences of Savonia University of Applied Sciences' nursing students in utilizing digitalization in clinical practice and student guidance. The thesis aimed to produce student-oriented information for the development of modern and high-quality clinical practice and student guidance. The results obtained can be used to develop the use of digitalisation. The study was qualitative. The material was collected through an e-mail Webropol survey in the spring of 2022. The questionnaire was sent to all 2nd, 3rd and 4th-year Finnish-speaking public health nurse students with degrees from Savonia University of Applied Sciences' Kuopio campus. Data analysis was performed using an inductive content analysis method.</p> <p>Based on the results, digitalization was perceived as useful in student guidance and clinical practice. Remote assessment discussions were perceived useful, except when there were problems with the clinical practice. Remote connection was considered working because while using it, it was easier to agree on the time of assesment discussions. Lack of interaction and technical problems were considered to be the disadvantages of remote communication. Respondents did not provide development ideas for improving practices in digital student guidance or clinical practice.</p> <p>It will be important to look further into the issue of digitalization to ensure that professionals' education is of the highest possible quality. Different reasons will require us to come up with new ways to adjust traditional teaching and guidance into a form that can be implemented even if the parties are not in the same location. In the future, it will be important to explore which digital teaching and guidance methods are the most useful for the learning of healthcare students. The information produced can be used to create high-quality clinical practices and student guidance in the healthcare sector.</p>	
<p>Keywords</p> <p>Digitality, digitalization, digital tools, digital applications, mobile devices, social media, application, remote connection, clinical practice, student guidance</p>	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	DIGITAALISUUS JA DIGITALISAATIO	6
2.1	Digitaalisuus ja digitalisaatio yhteiskunnassa	6
2.2	Digitaaliset oppimisympäristöt	6
3	DIGITAALISUUS HARJOITTELUSSA JA OPISKELIJAOHJAUKSESSA	8
3.1	Harjoittelu terveysalalla	8
3.2	Opiskelijaohjaus terveysalalla	8
3.3	Mobiililaitteiden ja digitaalisuuden hyödyntäminen harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa	9
4	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE	11
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	12
5.1	Tutkimusmenetelmän esittely	12
5.2	Tutkimusympäristö.....	12
5.3	Aineistonkeruu.....	12
5.4	Aineiston analysointi	13
6	TULOKSET	15
6.1	Digitaalisuuden hyödyt	15
6.2	Digitaalisuuden haasteet	15
7	POHDINTA.....	17
7.1	Tulosten tarkastelu	17
7.2	Eettisyys ja luotettavuus.....	18
7.3	Ammatillinen kasvu	19
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	21
8.1	Opinnäytetyön johtopäätökset	21
8.2	Hyödynnettävyys ja kehittämisideat	21
	LÄHTEET	23
	LIITE 1: KYSELYLOMAKE.....	27
	LIITE 2: TIEDOTE TUTKIMUKSESTA OPISKELIJALLE	28
	LIITE 3: AINEISTON ANALYYSI.....	29

1 JOHDANTO

Terveysalan koulutuksessa hyödynnetään tänä päivänä runsaasti digitaalisuutta (Harerimana & Mtshali 2019, 15). Sama asia ilmenee myös Honkavuon (2020, 844) tutkimuksessa, jossa todetaan, että suurin osa opiskelijoista tulee kohtaamaan ja hyödyntämään digitaalisuutta opiskelussaan. Tutkimuksen mukaan opiskelijat pitävät tätä positiivisena asiana ja kokevat, että digitaalinen opetus kehittää heidän ammatillista osaamistaan. Tutkimuksesta ilmenee myös tarve tutkia enemmän digitaalisuuden käyttöä hoitotyön koulutuksessa, jotta koulutus voisi paremmin vastata opettajien ja opiskelijoiden tarpeisiin. Sosiaali- ja terveysalan koulutukset koostuvat merkittävien osin harjoittelusta (Sosiaali- ja terveysministeriö 2018, 2). Harjoittelut ovat merkityksellisiä opiskelijoiden ammatillisen kehityksen kannalta, sillä harjoitteluissa pääsee opettelemaan käytännössä työelämässä tarvittavia taitoja. (Elo ym. 2018, 148). Yksilö voi hyötyä työstämme esimerkiksi siten, että harjoittelut ovat sujuvia ja yhteydenpitotapa opettajaan mielekäs. Tämän uskomme edistävän opiskelijan harjoittelun onnistumista kokonaisuudessaan. Sen lisäksi, että digitaalisuutta ja mobiililaitteita hyödyntämällä voidaan jatkossa edistää opiskelijaohjausta, voidaan niiden avulla myös tukea ja ohjata opiskelijan oppimista harjoitteluissa (Strandell-Laine 2019, 101). Onnistuneista harjoitteluista yhteiskunta hyötyy suuresti, koska saamme osaavia ja innostuneita hoitajia terveydenhoitoalalle.

Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä HARKKA-hankkeen kanssa. HARKKA-hankkeessa on mukana kuusi ammattikorkeakoulua ja kaksi yliopistoa ympäri Suomea. HARKKA-hankkeen tarkoituksena on luoda terveysalan opiskelijoille harjoitteluympäristöjä ja -käytäntöjä, jotka ovat monipuolisia ja varmistavat terveysalan opiskelijoiden potilasturvallisen ja ammatillisen osaamisen. (OAMK julkaisuaika tuntematon.) Opinnäytetyön tuloksilla on merkitystä näiden harjoitteluympäristöjen ja -käytänteiden kehittämiseen. Tulokset kertovat tilaajalle, miten digitaalisuuteen suhtaudutaan opiskelijaohjauksessa ja miten sitä voisi edelleen kehittää, jotta saataisiin mahdollisimman hyviä oppimistuloksia.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Savonia-ammattikorkeakoulun terveydenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia digitaalisuuden hyödyntämisestä harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa opiskelijalähtöistä tietoa nykyaikaisen, sujuvan ja laadukkaan harjoittelun ja opiskelijaohjauksen kehittämiseen. Saatuja tuloksia voi käyttää digitaalisuuden hyödyntämisen kehittämiseen.

2 DIGITAALISUUS JA DIGITALISAATIO

2.1 Digitaalisuus ja digitalisaatio yhteiskunnassa

Yhteiskunta kulkee tällä hetkellä käsi kädessä digitalisaation kanssa. Koko ajan on kehitteillä uusia digitaalisia välineitä. Digitaalisia välineitä voivat olla esimerkiksi sosiaalinen media ja internet. Sosiaalinen media ja internet ovat aiheuttaneet muutoksia tiedon käsittelyssä, ihmisten kanssa kommunikoinnissa ja ostosten tekemisessä. (Bogner & Musik 2019, 1.) Internet tarkoittaa koko maailman kattavaa verkkoa, joka muodostuu useiden tietokoneiden ja muiden laitteiden välille. Internetin avulla on mahdollista hyödyntää kattavasti tietoa ja kommunikoida kenen tahansa kanssa maailmassa. (Goodwill Community Foundation 2022.)

Digitaalisuudella voidaan tarkoittaa esimerkiksi nykyaikaista digitaalista kulttuuria. Tiedon etsiminen on nopeutunut, internetistä voi löytää tietoa jo muutamassa sekunnissa. Mobiililaitteiden kautta yhteydenpito muihin ihmisiin on tehty helpoksi. Digitaalisuuden negatiivisia puolia ovat muun muassa laitteisiin vaikuttavat virukset sekä roskaposti. Ihmiset käyttävät tiedonhakuun enimmäkseen internetiä, joten perinteiset sanakirjat ja tietokirjat ovat jäämässä sivuun internetistä löytyvän tiedon tieltä. Digitaalisuuden myötä monet sanoma- ja aikakauslehdet ovat muuttumassa vain digitaaliseen muotoon. Sosiaalinen media on sosiaaliseen kanssakäymiseen tarkoitettu työkalu. Sosiaalisen median alustat muodostavat digitaalisen yhteyden ihmisten välille. Sosiaalista mediaa ihmiset voivat käyttää muun muassa omien kiinnostuksen kohteiden jakamiseen eri tavoilla internettiin. Sosiaalista mediaa käyttämällä ihmiset voivat jakaa reaaliajassa tietoa, joka leviää maailmanlaajuisesti välittömästi. (The Audiopedia 2017.)

Digitalisaatio voi tarkoittaa teknologian käyttämistä musiikin, kuvien tai asiakirjojen muodossa ihmisten jokapäiväisessä elämässä (Honkavuo 2020, 837). Digitalisaatioon liittyviin odotuksiin kuuluvat esimerkiksi kustannusten vähentäminen ja tehokkuuden lisääminen (European Health Parliament 2016, 9). Digitalisaatiosta seuraa useita hyötyjä yhteiskunnalle. Koulutuksen muuttuminen digitaalisemmaksi voi parhaimmillaan parantaa mahdollisuuksia kouluttautua, sillä koulutus olisi kaikkien saatavilla tasavertaisesti. Digitalisaatio terveydenhuollossa helpottaa sairauksien nopeampaa diagnoosintia ja hoitoa, lisäksi etäyhteydellä tapahtuvat vastaanotot parantavat palveluiden saatavuutta jokaiselle henkilölle. Sähköiset potilastietojärjestelmien kautta potilastietojen jakaminen terveydenhuollon ammattilaisten saataville helpottuu ja tämä voi parhaimmillaan näkyä hoidon laadun parantumisena. (Empirica Finland Oy julkaisuaika tuntematon.)

Digitalisaatiosta ilmenee myös haittoja yhteiskunnalle. Väärinkäytöt lisääntyvät digitaalisia laitteita käytettäessä, valheellinen tieto leviää ja ihmisten tietoja käytetään väärin. Useita palveluita voi hyödyntää internetin kautta, joten se asettaa ihmiset eriarvoiseen asemaan. Digitaalisten laitteiden valmistus ei ole usein ympäristöystävällistä. (Empirica Finland Oy julkaisuaika tuntematon.)

2.2 Digitaaliset oppimisympäristöt

Digitaalisuus on tuonut mukanaan uusia mahdollisuuksia liittyen opetukseen. Se on esimerkiksi helpottanut opiskelijan osaamisen osoittamista, sekä osaamisen arviointia opettajan näkökulmasta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2020, 49). Digitaalisuuden hyödyntäminen hoitotyön koulutuksessa on

tärkeää, koska se edistää opiskelijoiden oppimistavoitteiden toteutumista. Nykyään ammattilaisilta vaaditaan kokemusta digitaalisuudesta ja sen käytöstä. (Harerimana & Mtshali 2019, 15.) Oppimisympäristö yleisesti tarkoittaa paikkaa tai fyysistä tilaa, jonka tarkoituksena on tukea oppimista (Laru 2016). Digitaalinen oppimisympäristö taas tarkoittaa alustaa, joka on tehty internettiin. Internettiin rakennetussa oppimisympäristössä opetusta voi suunnitella sekä toteuttaa. Oppimisympäristöjen tarkoituksena on edistää yksilön ja ryhmän kanssakäymistä ja oppimista. Esimerkiksi Moodle on oppimisympäristö, joka rakentuu kurssialueista ja niiden sisällä erilaisista osioista. (Mäkitalo & Wallinheimo 2012, luku 2.1.)

Hoitotyön koulutuksessa digitaalisuutta voidaan hyödyntää, jos se tukee opetusta ja sopii tutkinnon rakenteeseen. Pääsy digitaalisiin oppimisympäristöihin voi lisätä oppimisprosessin ennustettavuutta ja antaa sille enemmän rakenteellisuutta. Digitaalisessa oppimisympäristössä tapahtuvat ryhmäkeskustelut mahdollistavat muiden opiskelijoiden ja opettajien kanssa keskustelun. Uusien digitaalisten oppimisympäristöjen ja mobiililaitteiden hyödyntämiseksi tarvitaan digitaitoja. Opettajien digitaalinen osaaminen on keskeistä digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntämisessä, erityisesti kurssialustojen suunnittelussa. (Briseid, Koch, Meum, Rabben & Vabo 2021, 4–5.)

Oppimisympäristön muuttuessa digitaaliseen muotoon on opiskelijoiden ja opettajien välinen vuorovaikutus heikentynyt. Opiskelijat ja opettajat ovat nostaneet esiin tarpeen digitaalisten oppimisympäristöjen opetuksen monipuolistamisesta, jotta se lisäisi vuorovaikutusta ja sitoutumista opetukseen. Erityisesti he kokevat tärkeäksi, että digitaaliseen oppimisympäristöön sisältyy keinoja vuorovaikutuksen tukemiseksi. Lisäksi opiskelijat ovat kertoneet tarpeesta yksilölliseen ohjaukseen oppimisprosessissa. (Briseid, Koch, Meum, Rabben & Vabo 2021, 4–5.)

Zoom on sovellus, joka mahdollistaa kommunikoinnin muiden ihmisten kanssa esimerkiksi videon ja äänen välityksellä tietokoneella tai muilla mobiililaitteilla. Zoom sovelluksen kautta näytön jakaminen ja esimerkiksi luennon tallennus onnistuvat. Lisäksi Zoom sovelluksella on mahdollista jakaa osallistajat erillisiin keskusteluhuoneisiin. (Zoom 2021). Personal Learning Environment eli henkilökohtainen oppimisympäristö (PLE) voi tarkoittaa esimerkiksi opiskelijan alaan liittyvää blogia. Opiskelija voi käyttää henkilökohtaista oppimisympäristöään oppimisensa tukena esimerkiksi harjoitteluissa. Opiskelija voi tehdä blogiin lähtötasonsa ja tavoitteensa ennen harjoittelua, arvioida omaa oppimista kirjallisesti harjoittelun edetessä ja opettaja ja ohjaaja voivat kommentoida oppimisen edistymistä opiskelijan blogiin. Harjoitteluiden aikana tehdyt arvioinnit pysyvät tallessa opiskelijan PLE:ssä. (Hieta-nen, Kivi, Piitulainen & Ruotsalainen 2011.)

Microsoft 365 on Microsoftin ohjelmistopaketti. Microsoft 365:n voi sisältyä esimerkiksi Word, Microsoft Teams ja Outlook. Käyttäjät voivat itse valita tarvitsemansa Microsoft 365 paketin ja hyödyntää ominaisuuksia tietokoneella tai mobiililaitteella. Wordilla käyttäjät voivat luoda erilaisia asiakirjoja, joihin on mahdollista lisätä esimerkiksi kuvia ja tekstiä. Outlookilla käyttäjät pystyvät hallinnoimaan esimerkiksi sähköpostia ja kalenteria. (Microsoft 2021.) Microsoft Teams on keskusteluun ja ryhmätyöskentelyyn kehitetty sovellus, jossa voi muun muassa järjestää kokouksia ja puhua ääni- ja videopuheluita. Puheluihin ja kokouksiin voi liittyä kuka tahansa ja milloin tahansa. Osallistujia voi olla kerrallaan jopa 10 000. (Microsoft Teams 2021.)

3 DIGITAALISUUS HARJOITTELUSSA JA OPISKELIJAOHJAUKSESSA

3.1 Harjoittelu terveysalalla

Harjoittelulla tarkoitetaan ohjattua käytännön oppimista ammattilaisen roolissa. Harjoittelu tulee suorittaa sellaisessa paikassa, jossa on tarpeeksi terveysalan koulutuksen käynnyttä henkilökuntaa. Terveysalan ammattilaiset valvovat ja ohjaavat opiskelijan harjoittelua. (Direktiivi 2013/55/EU.) Ammattikorkeakouluasetuksen 3 §:n (Ammattikorkeakoululaki 932/2014) mukaan koulutuksiin, jotka johtavat ammattikorkeakoulututkintoihin täytyy kuulua ammattitaitoa kehittävä harjoittelu. Tämän harjoittelun laajuus tulee olla vähintään 30 opintopistettä. Sosiaali- ja terveysalalla harjoittelun tulee kuitenkin olla laajuudeltaan vähintään 75–120 opintopistettä. Korkeakoulu voi itse päättää opintosuunnitelmassaan tarkan opintopistemäärän. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2018, 2.)

Opiskelijat valitsevat itse harjoittelupaikkansa, jonka he kokevat heille mielekkääksi, ja josta he tuntevat tarvitsevansa lisää osaamista. Harjoittelupaikan valintaan vaikuttaa kuitenkin myös se, että paikan pitää kuulua kyseisen alan opetussuunnitelmaan. (Opetusministeriö 2006, 70.) Oppiminen harjoitteluissa vaatii sen, että ympäristö on opiskelijalle turvallinen paikka oppia. Harjoittelupaikassa pitää pystyä huomioimaan opiskelija yksilönä, jolla on henkilökohtaiset tavoitteet ja tarpeet sekä ohjaukseen että oppimiseen liittyen. (Roto, Sankelo, Sulonen, Teuvo & Vikberg-Aaltonen 2017, 11.) Opiskelijoiden mielestä opettajan säännöllisesti antama, laadukas opiskelijaohjaus sekä positiivisuus ovat erityisen tärkeitä ominaisuuksia. Ne auttavat opiskelijaa oppimistavoitteiden toteutumisessa, joka taas johtaa työelämää varten tarvittavien taitojen oppimiseen. Näin tuetaan kokonaisvaltaisesti opiskelijan ammatillista kasvua ja kehitystä. (Elo ym. 2018, 148.)

Viime aikoina on yleistynyt se, että opettajan rooli opiskelijan harjoittelun ohjauksessa on pienentynyt huomattavasti ja ohjaus on usein digitaalisessa muodossa. Tämä johtuu muun muassa siitä, että opettajilla ei ole tarpeeksi resursseja opiskelijoiden ohjaukseen. (Roto ym. 2017, 16.) Digitaalisuuden on huomattu tuovan paljon hyvää terveysalan opiskelijoiden harjoitteluihin. Sen avulla pystytään esimerkiksi tehokkaasti keräämään tietoa opiskelijoiden kokemuksista harjoitteluihin liittyen. (Heinonen, Juntunen, Kääriäinen & Mikkonen 2019, 2, 5).

3.2 Opiskelijaohjaus terveysalalla

Opiskelijaa ohjaavan opettajan ja harjoittelukohtaisen ohjaajan antaman ohjauksen ero perustuu muun muassa siihen että, opettaja tuntee opiskelijan tutkinto-ohjelman. Näin opettaja voi erityisen hyvin auttaa opiskelijaa yhdistämään tutkinto-ohjelman mukaista opetettua teoretista tietoa klinisiin taitoihin, joita on mahdollista oppia eri harjoitteluissa koulutuksen aikana. (Baker, Bellis, Carnwell & Murray 2007, 926.) Opiskelijaohjaus sisältää aina opiskelijan ja hänen ohjaajansa, tai hänen opettajansa välisen ohjaussuhteen. Opiskelijoita ohjattaessaan hoitotyön opettajien tehtävänä on ohjata, tukea sekä varmistaa, että opiskelija saavuttaa asetetut oppimistavoitteet harjoitteluissaan. Hyvä opettaja osaa myös olla sopivan vaativa ohjattavaa opiskelijaa kohtaan. Opiskelijoille on myös tärkeää se, että opettajat huomioivat heidät yksilöinä. (Luukka 2007, 86–87; Roto ym. 2017, 11.) Opiskelijat kokevat hoitotyön opettajan merkittäväksi osaksi opiskelijan oppimisen arvioinnissa sekä käytännön ja teoreettisen tiedon yhdistämisessä (Heinonen ym. 2019, 1).

Opiskelijaohjauksen kehittämiseksi ja terveysalan opiskelijoille laadukkaan harjoittelun turvaamiseksi on kehitetty erilaisia opiskelijaohjauksen laatusuosituksia. Laatusuositusten tavoitteena on taata turvallinen ja laadukas harjoittelu ja näin varmistaa opiskelijan oppiminen sekä yhtenäistää harjoittelu-prosessia. (ValOpe 2017, 4; Jokelainen ym. 2020.) Viimeisin kansallinen ohjeistus harjoitteluihin ja opiskelijaohjaukseen julkaistiin 2003 Sosiaali- ja terveysministeriön toimesta. Tämän lisäksi harjoitteluiden ja opiskelijaohjauksen laatua on kehitetty eri tahojen toimesta paikallisesti. (Jokelainen ym. 2020.) Vuonna 2010 Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin opiskelijaohjauksen alueellisessa yhteistyöverkostossa kehitettiin Opiskelijaohjauksen laatusuositukset (ValOpe 2017, 4). Näitä laatusuosituksia on käytetty viidessä sairaanhoitopiirissä: HUS, PPSHP, PSHP, PSSHP ja VSSHP. Kyseiset laatusuositukset tehtiin ensisijaisesti työelämää ja yliopistosairaaloita varten. (Jokelainen ym. 2020.) Nämä laatusuositukset päivitettiin ajan tasalle kesäkuussa 2017 Valtakunnallisen opiskelijaohjauksen kehittämisverkoston eli ValOpe:n toimesta (ValOpe 2017, 4).

Ammattikorkeakoulujen terveysalalle on myös omat laatusuosituksensa koskien harjoitteluja ja opiskelijaohjausta. Ammattikorkeakoulujen terveysalan harjoitteluihin suunnattujen laatusuositusten tarkoitus on täydentää suosituksia, jotka ovat jo käytössä erilaisissa harjoitteluympäristöissä. Ammattikorkeakoulujen terveysalan harjoitteluiden laatusuosituksia voidaan hyödyntää Suomessa ja ulkomailla monissa eri harjoitteluympäristöissä. Niitä voidaan soveltaa myös ammattikorkeakoulujen liikunta- ja sosiaalialojen harjoitteluissa sekä lähihoitajakoulutuksessa, joka on toisen asteen koulutus. (Jokelainen ym. 2020.)

3.3 Mobiililaitteiden ja digitaalisuuden hyödyntäminen harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa

Opettajan ja opiskelijan väliseen kommunikaatioon harjoittelun aikana digitaalisuutta voidaan hyödyntää usealla eri tavalla. Esimerkkinä näistä tavoista ovat mobiililaitteiden hyödyntäminen, digitaaliset oppimisympäristöt ja etäyhteyden käyttäminen. (Saukkoriipi 2017, 20.)

Mobiililaitte tarkoittaa laitetta, joka on suunniteltu mukaan otettavaksi. Mobiililaitetta voi soveltaa esimerkiksi tiedon etsimiseen ja käsittelyyn. (Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy 2022.) Erilaisen mobiililaitteiden on huomattu lisäävän opiskelijoiden oppimista, sillä he voivat keskustella toisensa kanssa niiden välityksellä. Opiskelijat jakavat toisilleen tietoa sekä kokemuksia mobiililaitteiden välityksellä ja näin lisäävät ja parantavat yksilöllistä oppimistaan sekä ryhmätyötaitojaan. (Wu 2014, 962.) Opiskelijoiden reflektointi, eli omien kokemusten tarkastelu ja pohtiminen, on myös kehittynyt digitaalisten välineiden ansiosta (Heinonen ym. 2019, 2, 5). Digitaalisuuden hyödyntäminen on opiskelijoiden mielestä helppoa (Saukkoriipi 2017, 17).

Digitaalisuus voi osaltaan parantaa myös opiskelijaohjauksen laatua, silloin kun se ottaa huomioon opiskelijan yksilölliset tarpeet ja vastaa näihin (Heinonen ym. 2019, 2, 5). On huomattu, että kun opiskelija ja opettaja pystyvät kommunikoimaan mobiililaitteiden välityksellä, viestintä on lisääntynyt ja helpottunut, jonka myötä heidän välisensä yhteistyö on parantunut (Strandell-Laine 2019, 70; Wu 2014, 962). Opiskelijat kokevat erityisen tärkeänä, että opettaja on helposti tavoitettavissa koko harjoittelun ajan. Osa opiskelijoista on kokenut tulleen hylätyksi harjoittelun aikana, mikäli opettaja ei ole käynyt harjoittelupaikalla. Opettajan kanssa keskustelu ja viestittely puhelimitse auttoi siihen,

etteivät opiskelijat kokeneet itseään niin yksinäiseksi harjoittelun aikana. (Duffy, Hastie, McCallum, Ness & Price 2011, 783.)

Strandell-Laine (2019, 84–85) selvittää väitöskirjansa tutkimuksessa sosiaali- ja terveysalan harjoitteluun tarkoitetun sovelluksen toimivuutta harjoittelussa. Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat kokivat sovelluksen helppokäyttöiseksi ja sen käytön oppimisen helpoksi. Tavoitteiden saavuttaminen oli myös helpompaa sovelluksen avulla. Lisäksi opiskelijat kertoivat saavansa sovelluksen kautta paremmin yhteyden opettajaan, ja sitä kautta vuorovaikutus opettajan kanssa helpottui. Sovellusta käyttävät opiskelijat olivat huomattavasti tyytyväisempiä yhteistyöhön opettajan kanssa. (Strandell-Laine 2019, 84–85.) Digitaalisuus ei voi kuitenkaan kokonaan korvata opettajan fyysisiä käyntejä opiskelijan harjoittelupaikalla, vaan sitä kannattaisi enemmän hyödyntää opiskelijan ja opettajan välisen kommunikaation tukena (Saukkoriipi 2017, 20).

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Savonia-ammattikorkeakoulun terveydenhoitaja-opiskelijoiden kokemuksia digitaalisuuden hyödyntämisestä harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa opiskelijalähtöistä tietoa nykyaikaisen, sujuvan ja laadukkaan harjoittelun ja opiskelijaohjauksen kehittämiseen. Saatuja tuloksia voi käyttää digitaalisuuden hyödyntämisen kehittämiseen.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset olivat seuraavat:

Mikä on ollut hyvää digitaalisuudessa liittyen harjoitteluihin sekä opiskelijaohjaukseen?

Mikä on ollut huonoa digitaalisuudessa liittyen harjoitteluihin sekä opiskelijaohjaukseen?

Minkälaisia kehitysideoita sinulla on siihen, miten digitaalisuutta ja eri digitaalisia sovelluksia voisi hyödyntää uusilla tavoilla / uusissa tilanteissa?

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusmenetelmän esittely

Opinnäytetyössämme sovellettiin laadullisia tutkimusmenetelmiä. Laadullinen- eli kvalitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus. Laadullinen tutkimus tähtää selittämään tiettyä ilmiötä tai tapahtumaa ja näin ymmärtämään siihen liittyvää toimintaa. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 98.) Laadullinen tutkimus sopi hyvin tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi, sillä pystyimme sen avulla selvittämään digitaalisuuden hyödyntämistä opinnoissa ilmiönä ja selvittää mitä terveydenhoitajaopiskelijat olivat mieltä siitä, että harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa hyödynnetään digitaalisuutta esimerkiksi puheluiden ja Zoom-sovelluksen muodossa.

Laadullinen tutkimus on tutkimustyyppiltään empiiristä (Sarajärvi & Tuomi 2018, 27). Empiirinen tutkimus tarkoittaa sitä, että tutkimus perustuu kokemukseen ilmiöstä, joka on tutkimuksen kohteena. Tutkimuksen tulokset saadaan havainnoimalla ja analysoimalla tutkimuskohdetta. Konkreettisen tutkimusaineiston kokoaminen on laadullisen tutkimuksen tekemisen lähtökohta. (Jyväskylän yliopisto 2015.)

5.2 Tutkimusympäristö

Työn tilaajana on Harkka-hanke ja Savonia-ammattikorkeakoulu. Harkka-hankkeessa on mukana useita ammattikorkeakouluja ja yliopistoja ympäri Suomea: Kajaanin Ammattikorkeakoulu, Oulun yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto, Lahden ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu sekä Tampereen ammattikorkeakoulu. HARKKA-hankkeen tarkoituksena on luoda terveysalan opiskelijoille harjoitteluympäristöjä ja -käytäntöjä, jotka ovat monipuolisia, moniammatillisia sekä varmistavat terveysalan opiskelijoiden potilasturvallisen ja ammatillisen osaamisen. Kehittämällä näitä harjoitteluympäristöjä- ja käytänteitä tavoitellaan sitä, että terveysalan opiskelijat valmistuvat ammattiinsa ja pääsevät siirtymään työhönsä mahdollisimman sujuvasti. (OAMK julkaisuaika tuntematon.)

Savonia-ammattikorkeakoulu on yksi suurimmista ammattikorkeakouluista Suomessa. Kampuset sijaitsevat kolmella eri paikkakunnalla, Kuopiossa, Iisalmessa ja Varkaudessa. Opiskelijoita näillä kampuksilla on yli 7000 ja työntekijöitä noin 530. Tutkintoaloja Savoniassa on yli 30. Tutkinnon voi suorittaa suomen tai englannin kielellä joko monimuoto- tai päivätoteutuksena. Lisäksi Savoniassa voi opiskella avoimen ammattikorkeakoulun kautta, suorittaa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai osallistua täydennyskoulutuksiin sekä erikoistumis- ja diplomikoulutuksiin. (Savonia-ammattikorkeakoulu 2022.)

5.3 Aineistonkeruu

Tutkimuksen aineiston keräsimme tekemällä kyselyn Webropol-järjestelmän avulla ja lähetimme linkin kyselyyn sähköpostitse. Sähköpostiviestissä tiedotimme opiskelijoita tutkimuksesta ja viestissä oli linkki tekemäämme Webropol-kyselyyn. Kysely löytyy liitteestä 1 ja tiedote tutkimuksesta opiskelijoille liitteestä 2. Kysely lähetettiin tammikuussa 2022 kaikille Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion kampuksen suomenkielisten tutkintojen 2., 3. ja 4. vuosiluokan terveydenhoitajaopiskelijoille. Aluksi valitsimme kohderyhmäksi kaikki Savonia-ammattikorkeakoulun terveysalan opiskelijat. Tajusimme

kuitenkin, että tällöin kohderyhmämme on todella laaja, joten rajasimme vastaajat sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoihin. Lopuksi päädyimme siihen, että tutkimuksemme olisi hyvä tehdä yhden ammattiryhmän opiskelijoille. Teimme kyselyn terveydenhoitajaopiskelijoille, koska opiskelemme itsekkin samaan ammattiin. Tästä syystä juuri terveydenhoitajaopiskelijoiden mielipiteet kiinnostivat meitä erityisesti. Saimme opiskelijoiden sähköpostit Savonian Outlook järjestelmästä.

Päätimme käyttää aineiston keräämiseen avoimia kysymyksiä. Avoimien kysymysten avulla pyrimme saamaan mahdollisimman laajasti erilaisia näkökulmia aiheeseen liittyen. Aloitimme kyselyn tekemisen suunnittelemalla kysymyksiä. Valitsimme kolme kysymystä, jotta kysymyksiin riittäisi mielenkiintoa vastata. Käytimme puolistrukturoitua lomakehaastattelupohjaa, jossa oli kolme keksimäämme avointa kysymystä. Kysymykset olivat kaikille vastaajille samat ja samassa järjestyksessä. Selvitimme kysymyksillä, mikä digitaalisuudessa harjoitteluissa ja opiskelijaohjauksessa oli koettu hyväksi ja mikä huonoksi. Viimeisellä kysymyksellä haimme vastaajilta kehitysideoita digitaalisuuden kehittämiseksi harjoitteluun ja opiskelijaohjaukseen liittyen. Mietimme tutkimusaineiston keräämiseen myös haastattelun mahdollisuutta, mutta ajattelimme, että anonymiteettiä hyödyntämällä saisimme enemmän vastauksia.

Hioimme tutkimuskysymyksiä yhdessä ohjaavan opettajan, HARKKA-hankkeen yhteyshenkilön sekä koulun menetelmäpajan opettajan kanssa. Teimme esitestauksen tutkimuskysymysten ymmärrettävyyden varmistamiseksi lähettämällä kyselyn aluksi kahdelle luokallamme olevalle terveydenhoitajaopiskelijalle ja kysymällä heiltä palautetta. Valitsimme nämä kaksi opiskelijaa, siksi että meidän oli helppo lähestyä heitä ja heidän taas oli mahdollista antaa meille suoraa palautetta. Esitestauksen tarkoituksena oli varmistaa, että opiskelijat ymmärtävät kysymykset ja näin saamme vastaukset haluamiimme asioihin. Esitestaajien mukaan kysymykset olivat helposti ymmärrettäviä, joten pääsimme lähettämään virallisen kyselyn. Aineisto kerättiin tammikuun 2022 aikana, vastausaikaa annettiin kaksi viikkoa. Sähköpostin vastaanottajia oli yhteensä 83. Kyselyyn vastasi seitsemän henkilöä.

5.4 Aineiston analysointi

Opinnäytetyön aineiston analysointi tehtiin induktiivisella sisällönanalyysin menetelmällä. Induktiivinen sisällönanalyysi on aineistolähtöistä ja saadun aineiston perusteella muodostetaan yksittäisistä kyselyn vastauksista isompaa joukkoa koskevia yleistyksiä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 125). Opinnäytetyömme tekemisen lähtökohtana oli kyselyllämme saatava aineisto, josta lähdemme rakentamaan teoriaa koskien aiheitamme. Tämän takia käytimme induktiivista sisällönanalyysiä opinnäytetyömme aineiston analyysissä. Opinnäytetyötä tehdessämme halusimme olla täysin avoinna kaikille vastauksille ja vastaajien mielipiteille, vasta sen jälkeen teimme yleistyksiä vastauksista.

Induktiivinen sisällönanalyysi sisältää kolme vaihetta, jotka ovat aineiston pelkistäminen, aineiston ryhmittely sekä teoreettisten käsitteiden luominen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 122–126). Lähetimme kyselyn terveydenhoitajaopiskelijoille ja se oli auki kaksi viikkoa. Vastaukset saatuamme aloitimme analyysin tekemisen lukemalla jokaisen vastauksen huolellisesti läpi. Vastaukset huolellisesti luettuamme meistä näytti, että monet vastaukset olivat samankaltaisia. Käytimme aineiston analyysissä tutkijatriangulaatiota, sillä se voi lisätä tutkimuksen validiteettia (Tuomi & Sarajärvi 2018, 168).

Teimme siis jokainen oman versiomme aineiston analyysistä, johon käytimme jokainen pari päivää aikaa. Ensimmäisenä yksinkertaistimme vastaukset, jonka jälkeen loimme ala-, ylä- ja pääkategorioita. Itsenäisen työskentelyvaiheen jälkeen kävimme yhdessä jokaisen aineiston analyysin läpi ensin lukemalla ne yhdessä. Tämän jälkeen poimimme niistä samankaltaisuudet lopulliseen aineiston analyysiin ja eroavat ilmaisut kävimme tarkemmin läpi yhdessä eri vaihtoehtoja pohtien. Tämän jälkeen aloimme siirtelemään vastauksia kopioimalla ja liittämällä samankaltaisia kommentteja allekkain. Ilmaisuista etsimme yhdistäviä ja eroavia näkökulmia, yhdistelimme niitä ja järjestimme ne alaluokkiin. Alaluokat liitimme yhteen ja loimme niistä yläluokkia. Viimeisenä kokosimme yläluokat ja loimme yleistävän käsitteen asiasta. Ala-, ylä- ja pääluokat päätimme yhdessä kaikkien ehdotusten pohjalta.

Tulokset sisällönanalyysistä esitetään tutkimuskysymyksien mukaan. Aineisto jakautui kysymyksien kautta kolmeen pääkategoriaan, jotka olivat digitaalisuuden hyödyt, digitaalisuuden haasteet ja ei-kehitysideoita digitaalisuuden parantamiseksi. Tulokset löytyvät liitteestä 3.

6 TULOKSET

6.1 Digitaalisuuden hyödyt

Vastaajat olivat hyvin yksimielisiä siitä, että arviointikeskusteluiden pitäminen etäyhteyden välityksellä on erittäin käytännöllistä. Digitaalisuutta hyödyntämällä siirtymiset vähentyvät, jonka myötä aikaa säästyy kaikilta osapuolilta. Lisäksi monen eri ihmisen aikatauluja on tämän takia helpompi sovittaa yhteen. Digitaalisuus lisää joustavuutta myös monilla muilla tavoilla. Yhtenä esimerkkinä esille nousi se, että etäyhteyden pystyy muodostamaan erilaisilla mobiililaitteilla. Zoom-sovellus nousi vastauksissa esille hyvänä digitaalisena välineenä keskustelujen käymiseen.

Vastauksista nousi esille tietojen siirron helpottuminen digitaalisuuden myötä. Työvuorolomakkeiden palauttaminen sähköisesti on koettu erityisen hyvänä ja toimivana. Opiskelijoiden vastauksien mukaan tiedot siirtyvät tällä hetkellä kätevästi digitaalisesti tietokantoihin. Opiskelija pystyy mobiililaitteella ottamaan kuvan työvuorotaulukosta ja siirtämään sen sähköisesti tietokantoihin eikä koululle menemistä siksi enää vaadita kuten aikaisemmin.

Digitaalisuus nousi hyvänä asiana esille myös siinä, että harjoitteluun liittyvää informaatiota on sen avulla helpompi löytää, käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi tiedon etsimistä internetistä puhelinta tai tietokonetta apuna käyttäen. Moodle nostettiin esille oppimisympäristönä, josta löytyy kattavasti tietoa harjoitteluihin liittyen. Vastauksista nousi esille myös se, että palautteen tallentumista pidetään hyvänä asiana. Käytännössä tämä tapahtuu niin, että harjoittelun ohjaajat kirjoittavat palautteen kyseisestä harjoittelusta opiskelijan henkilökohtaiseen blogiin, jossa palaute on opiskelijan nähtävissä. Lisäksi koettiin hyvänä se, että ohjaava opettaja antoi palautetta harjoittelun aikaisista oppimistehtävistä suoraan blogiin.

6.2 Digitaalisuuden haasteet

Moni vastaajista toi esille sen, että etäyhteys heikentää vuorovaikutusta opiskelijan sekä opettajan ja ohjaajan välillä. Osa vastaajista koki, että keskustelu sujui paremmin kasvokkain. Digitaalisuus koettiin epäkäytännölliseksi erityisesti silloin, kun opiskelijalla ilmeni harjoittelussa haasteita tai ongelmia. Lisäksi vastauksista nousi esille se, että digitaalisuuden myötä ihmiskontaktien määrä on vähentynyt, sillä tapaamme päivittäin vähemmän ihmisiä kasvokkain monien asioiden tapahtuessa etäyhteyden välityksellä.

Joissakin vastauksissa nousi esille opettajien ja harjoittelun ohjaajien osaamisvajetta digitaalisuuden käytössä. Osaamisvajetta oli yhden vastaajan mukaan esimerkiksi harjoittelun ohjaajilla, sillä jotkut heistä eivät käyneet kommentoimassa opiskelijan blogia. Erään vastaajan mukaan oppitunneilla menee välillä erityisen paljon aikaa siihen, että opettaja ei osaa käyttää jotain digitaalista välinettä. Vastauksista nousi esille osapuolten haluttomuus digitaalisuuden hyödyntämiseen joissakin tilanteissa. Haluttomuutta on vastaajien mukaan sekä opiskelijoilla että harjoittelun ohjaajilla. Opettajien tavoitettavuudessa sähköpostitse koettiin myös olevan haasteita.

Zoom-sovelluksen ajoittainen toimimattomuus nousi esille kysyttäessä digitaalisuuteen liittyvistä haasteista. Epäkäytännöllisyyttä vastaajien mukaan lisäsi myös se, että aina harjoittelupaikkojen tietokoneissa ei ole Zoom-sovellusta asennettuna. Tällöin opiskelija joutuu ottamaan harjoitteluun mukaan oman mobiililaitteensa, kuten esimerkiksi kannettavan tietokoneen.

7 POHDINTA

7.1 Tulosten tarkastelu

Zoom-sovellusta voidaan hyödyntää oppimisen ja arvioinnin tukena (Ang, Lau, Liaw, Seah & Wang 2021, 3). Tutkimuksessa saatujen tulosten perusteella kävi ilmi, että Zoom-sovelluksen kautta etäyhteydellä tapahtuvat harjoittelun arvioinnit on koettu erittäin toimiviksi. Tulokset löytyvät liitteestä 3. Lisäksi opinnäytetyön tutkimuksesta selvisi, että arviointiaikoja on helpompi sopia arvioinnin tapahtuessa Zoom-sovellusta käyttämällä. Myös Ang, Lau, Liaw, Seah ja Wang (2021, 3) huomasivat, että Zoom korvaa kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta sekä helpottaa ja nopeuttaa tiedon siirtoa. Antunes, Loureiro ja Sousan toteavat 2021 valmistuneessa tutkimuksessaan, että digitaalisten välineiden yksi suuri etu on hyödynnettävyys ajasta ja paikasta riippumatta.

“Väliarvioinnit yms onnistuu hyvin etänä zoomissa tms, jolloin ajat saa sopimaan paljon paremmin yhteen.”

Antunesin, Loureiron ja Sousan 2021 valmistuneesta tutkimuksesta selviää myös, että vähentynyt vuorovaikutus opettajien ja opiskelijoiden välillä on koettu heikentäväksi tekijäksi digitaalisuutta hyödyntäessä, saman asian huomasivat Heinonen ja kumppanit (2019, 3–5) vuonna 2019 tekemässään tutkimuksessa. He kertoivat, että ongelmatilanteissa opiskelijat ovat kokeneet mobiililaitteilla keskustelemisen huonommaksi vaihtoehdoksi kuin kasvokkain tapaamisen. Kyseinen haaste tuli ilmi myös tässä tutkimuksessa. Heinonen ym. (2019, 3–5) huomasivat, että osa opiskelijoista suosii kasvokkain tapahtuvaa yhteydenpitoa etäyhteyden sijaan siksi, että heistä osa ohjauksesta menee hukkaan käytettäessä etäyhteyttä kommunikoimiseen opettajan kanssa.

Tekniset ongelmat koetaan rajoittaviksi tekijöiksi digitaalisuuden käytössä (Antunes, Loureiro & Sousan 2021). Tekemämme tutkimuksen tuloksista selvisi, että teknisten ongelmien runsaus ja joidenkin ohjaajien ja opettajien digitaalisen osaamisen puutteellisuus sekä oman tietokoneen mukana kuljetaminen koettiin haasteiksi digitaalisuutta hyödynnettäessä. Heinonen ym. (2019, 3–5) tekivät samoja huomioita omassa tutkimuksessaan. He toivat esille tutkimuksessaan myös eri digitaalisten välineiden vaihtelun, joka on koettu haastavana etäyhteyttä muodostaessa. Harjoittelun aikana digitaalisuuden hyödyntäminen on myös koettu hankalaksi, koska kaikilla opiskelijoilla ei ole välttämättä varaa hankkia kaikkia siihen tarvittavia laitteita (Saukkoriipi 2017, 18).

“Zoomin käyttäminen väliarvioinnissa, tämä hieman huonontaa keskustelun vuorovaikutusta. Välillä ongelmia zoomin toimivuuden kanssa ja opiskelijan täytyy tuoda oma tietokone harjoitteluun mukaan, koska harkkapaikan tietokoneissa ei ole yleensä zoomia. Keskusteleminen olisi sulavampaa jos väliarviointi käytäisiin kasvokkain.”

Blogiin eli henkilökohtaisen oppimisympäristöön kirjoittamista harjoittelun aikana ei koettu hyödylliseksi. Alsina, Canaletta, Edirisingha, Kompen & Monguet kuitenkin toteavat 2019 valmistuneessa tutkimuksessaan, että henkilökohtainen oppimisympäristö voi edesauttaa oppimista ja lisätä motivaatiota, koska oppimisprosessissa opiskelija olisi aktiivisessa roolissa.

Kehitettävää harjoitteluihin liittyvään digitaalisuuden hyödyntämiseen ei noussut. Toiveeksi nousi kuitenkin luentojen automaattinen tallentaminen.

”Harjoittelussa ei oikeastaan tule mitään parannettavaa mieleen. Yleisesti luennot ja muut olisi kiva, jos ne automaattisesti tallennettaisiin.”

7.2 Eettisyys ja luotettavuus

Keskeistä tutkimusetiikan perustaa hyvään tieteelliseen käytäntöön liittyen ovat rehellisyys ja tarkkuus kaikissa tutkimuksen vaiheissa. Tutkimuksissa hyödynnetään eettistä menettelytapaa kaikissa tutkimus- ja arviointimenetelmissä. Edellisiin tutkimuksiin viitattaessa viittaukset tulevat olla kunnollisella tavalla merkattu, jotta tutkijat saavat riittävän tunnustuksen tekemästään työstä. Tutkimukseen tulee kuulua suunnittelu- ja toteutusosio. Tuloksista raportoidaan ja ne tallennetaan asiankuuluvalla tavalla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6.) Perehdyimme ja noudatimme opinnäytetyösämme Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettisiä suosituksia sekä Tutkimuseettisen neuvottelukunnan hyviä tieteellisiä käytäntöjä. Tällä varmistimme, että opinnäytetyöstämme tulee mahdollisimman eettinen ja luotettava laadullinen tutkimus.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2012, 6) mukaan tutkimuslupien hankinta kuuluu hyvään tutkimuseetiikkaan ja kaikkien tutkimukseen osallistuvien kanssa sovitaan ennen tutkimuksen alkua mm. heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan tutkimukseen liittyen. Meidän tapauksessamme HARKKA-hanke haki tutkimusluvan puolestamme. Meidän ei siis tarvinnut hakea sitä erikseen opinnäytetyöstämme varten. Tietosuojaseloste meidän täytyi laatia. Tietosuojaselosteessa pyysimme osallistujilta suostumuksen kyselyyn kyselymme saatekirjeessä, eli näin vastaamalla kyselyyn osallistujat hyväksyivät osallistuvansa opinnäytetyömme tekoon vastauksiensa muodossa.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuskriteereitä ovat uskottavuus, luotettavuus, vahvistettavuus, siirrettävyys ja aitous (Beck & Polit 2010, 106). Tutkimuksemme uskottavuutta lisää se, että tutkijoita oli kolme. Käytimme tutkimuksen tulosten analysoinnissa triangulaatiota, eli jokainen meistä teki aineistoanalyysin ensin itsenäisesti. Tämän jälkeen vertasimme tuloksia keskenämme ja kokosimme tulokset ala- ja yläkäsitteiksi.

Luotettavuus tutkimuksessa tarkoittaa sitä, että kyselyn vastauksien tiedot pysyvät samana koko tutkimuksen ajan (Beck & Polit 2010, 511). Lisäksi luotettavuutta lisää se, että tutkimuksen toimintaketju on kirjattu ylös (Connelly 2016, 435). Opinnäytetyömme luotettavuutta lisää se, että varmistimme kyselyn vastauksien sisällön pysymisen samana analysoinnin aikana ja jälkeen. Kirjasimme myös ylös, miten toteutimme analyysin vaihe vaiheelta. Tutkimuksen luotettavuutta lisää myös kyselylomakkeen esitestaaminen muutamalle aineistoa edustavalle henkilölle. Pohdimme paljon kysymysten muotoilua ja pyrimme tekemään niistä selkeät ja helposti ymmärrettävät. Vertaisarvioinnin tekemisen sanotaan myös lisäävän tutkimuksen luotettavuutta (Connelly 2016, 435), ja tätä hyödynsimme käyttämällä aineiston analysoinnissa triangulaatiota. Tutkimuksemme luotettavuutta heikentää se, että meillä ei ole aikaisempaa kokemusta tutkimuksen tekemisestä. Perehdyimme kuitenkin laajasti aiheeseen liittyviin erilaisiin tutkimuksiin ja toteutimme työn niin hyvin kuin osasimme. Tutkimuksen luotettavuutta pyrimme lisäämään myös sillä, että rajasimme vastaajista pois 1. vuoden terveydenhoitajaopiskelijat. Halusimme, että vastaajilla on tutkimusaiheesta kokemusta vähintään vuoden ajalta. Tiedostimme tutkimusryhmää rajatessa, että mielipide tutkimusaiheestamme voi vaih-

della vuosien aikana. Tutkimusryhmän iso rajaaminen saattoi kuitenkin vaikuttaa siihen, että vastauksia tuli vähän. Vastausten vähäinen määrä vaikuttaa myös heikentävästi tutkimuksemme luotettavuuteen.

Vahvistettavuus tarkoittaa, että tulokset on esitetty johdonmukaisesti ja ne olisivat samat, jos tutkimus tehtäisiin uudelleen (Beck & Polit 2010, 492). Tutkimusta tehdessä voi olla hyödyllistä käyttää erilaisia keinoja varmistamaan, että teksti ei ole vain yhden ihmisen näkökulmasta. (Connelly 2016, 435.) Tutkijatriangulaation avulla varmistimme aineiston analysointivaiheessa, että tulokset olisivat mahdollisimman johdonmukaisia. Tekemämme tulkinta kyselyn tuloksista oli yhteneväistä, joka lisää tutkimuksemme vahvistettavuutta.

Siirrettävyys tutkimukseen toteutuu siten, että konteksti ja kuvaus tutkituista ihmisistä on kuvailtu yksityiskohtaisesti ja laajasti (Beck & Polit 2010, 492). Tutkimuksen tekijän pitää kuitenkin muistaa huomioida erilaiset eettiset periaatteet. Tutkijan täytyy arvostaa tutkimukseen osallistuvien henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja ihmisarvoa eli ottaa huomioon, että tutkittavilla on oikeus yksityisyyteen ja sananvapauteen. Tutkimus tulee toteuttaa aiheuttamatta tutkittaville huomattavaa haittaa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7.) Huomioimme eettiset periaatteet mm. siten, että emme pyytäneet vastaajilta minkäänlaisia henkilö- tai taustatietoja. Vastauksista ei siis pysty tunnistamaan, kuka sen on kirjoittanut. Taustatietojen pois jättäminen lisää vastaajien anonymiteettiä, mikä saattaa lisätä halukkuutta kyselyyn vastaamiseen, sekä edesauttaa vastaajien rehellisyyttä tutkittavasta aiheesta. Toisaalta taas tutkimuksen luotettavuus kärsii, kun taustatietoja ei ole pyydetty. Siirrettävyyttä on esimerkiksi vaikea arvioida, koska vastaajien ikä on voinut vaikuttaa vastauksiin. Iäkkäämmillä ihmisillä mobiililaitteiden ja digitaalisten välineiden ja -sovellusten käytössä voi olla enemmän haastetta, joka on voinut vaikuttaa myös meidän tutkimuksemme tuloksiin.

Aitous merkitsee sitä, kuinka todenmukaisesti tutkijat tuovat esille tutkimuksensa tuloksia. Tekstin ja tutkittavien kertomien asioiden todenmukaisuus vahvistaa myös aitoutta tutkimuksessa. (Beck & Polit 2010, 493.) Tulokset, jotka saimme tutkimuksessamme ovat saman suuntaisia muiden tutkimusten tulosten kanssa, jolloin voimme ajatella, että tutkittavat kertoivat rehellisesti ajatuksensa. Raportoimme tulokset todenmukaisesti työssämme mitään muuttamatta.

Tiedostimme, että vastausten määrä voisi jäädä alhaiseksi avoimien kysymysten vuoksi, joten olimme tyytyväisiä seitsemään vastaukseen. Tiesimme myös, että mikäli kysymyksiä olisi ollut enemmän, niin vastauksia olisi luultavasti tullut vähemmän ja siksi päädyimme kolmeen kysymykseen. Vastaukset nähtyämme meistä tuntui, että vastaukset riittäisivät hyvin analyysin tekemiseen, koska ne olivat monipuolisia.

7.3 Ammatillinen kasvu

Terveydenhoitajan kompetensseihin peilaten opimme tätä opinnäytetyötä tehdessämme tutkitun tiedon etsimistä terveysalan tietokannoista sekä kriittistä ajattelua ja arviointia omaan tuotokseen ja sen lähteisiin liittyen. Opimme hankkeessa työskentelystä. Työskentelimme ryhmässä tasa-arvoisesti kaikkia kunnioittaen ja otimme vastuuta opinnäytetyön valmistumisesta, niin yksilöinä kuin ryh-

mänäkin. Tieto- ja viestintäteknikan hallitsemista olemme opetelleet tämän opinnäytetyön tekemisen yhteydessä. Osaamme kaikki arvioida ja kehittää osaamistamme. (Savonia-ammattikorkeakoulu 2022.)

Koimme, että opinnäytetyömme aiheesta oli haastavaa löytää tutkimustietoa ja tämä teki luotettavien ja laadukkaiden lähteiden etsinnästä haastavaa. Hakusanojen keksiminen ja haun rajaaminen vain meidän aiheeseemme liittyviin lähteisiin oli vaikeaa. Digitaalisuudesta yleisellä tasolla löytyy paljon tietoa, mutta ei niinkään meidän aiheeseemme liittyen. Vuoden 2022 keväällä alkoi löytymään enemmän tutkimuksia. Analyysin tekemisen koimme myös haastavaksi ja parantelimme sitä useaan kertaan. Olisimme voineet aikaisemmin keskustella keskeisten käsitteiden merkityksestä, koska digitaalisuus sisältää monenlaisia termejä. Tajusimme jälkikäteen käyttäneemme eri termejä samoista asioista ja joitakin käytettyjä termejä ei pystynyt enää jälkikäteen vaihtamaan, jottei tekstin luonne muuttuisi. Mikäli siis tekisimme työn uudestaan, kiinnittäisimme heti alusta alkaen tarkkaan huomiota myös käyttämäämme termistöön. Voimme kuitenkin todeta, että saimme tutkimuskysymyksiin vastaukset ja tutkimuksen tavoite täyttyi, joka on pääasia.

Koimme suurimpana haasteena opinnäytetyön tekemisessä sen, että teimme työn melkein kokonaan etäyhteyden välityksellä koronan takia. Etäyhteydellä oli välillä haastavaa vertailla mielipiteitämme ja ehdotuksiamme, sillä ne eivät välittyneet yhtä konkreettisenä kuin jos olisimme olleet samassa tilassa. Työn tekemisessä näkyi myös se, että meitä oli kolme erilaista ihmistä tekemässä. Jokaisella meillä oli oma tapansa ajatella asioista ja ilmaista ne kirjoittamalla. Saimme mielestämme tästä huolimatta luotua yhtenäisen työn ja olemme siihen tyytyväisiä.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1 Opinnäytetyön johtopäätökset

Tutkimuksen tulosten perusteella digitaalisuus harjoittelussa koetaan pääsääntöisesti hyvänä ja hyödyllisenä asiana. Harjoittelujen aikaiset arviointikeskustelut koetaan kätevämpinä pitää etäyhteyden välityksellä esimerkiksi ajansäästämisen ja aikataulujen yhteensovittamisen vuoksi. Lisäksi tiedonsiirron helpottuminen ja ohjaajien antaman palautteen tallentuminen koetaan hyvänä asiana. Ongelmatilanteissa taas koetaan parempana keskustella kasvokkain, koska etäyhteys saattaa vaikuttaa heikentävästi keskustelun vuorovaikutukseen. Osaamisvajeet ja haluttomuus digitaalisuuden hyödyntämiseen vaikuttavat myös edelleen heikentävästi digitaalisuuden käyttöön harjoitteluissa. Nykyisiin tapoihin ollaan tutkimuksen perusteella tyytyväisiä, koska kehitysideoita ei noussut esiin.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää Savonia-ammattikorkeakoulun terveydenhoitajaopiskelijoiden kokemuksia digitaalisuuden hyödyntämisestä harjoittelussa ja opiskelijaohjauksessa. Tämä toteutui, koska saimme vastauksissa terveydenhoitajilta erilaisia kokemuksia digitaalisuudesta. Eri aineistonkeruumenetelmällä olisimme voineet saada vielä laajemmin erilaisia vastauksia, mutta kokemuksia tuli kuitenkin vastauksien määrään nähden monipuolisesti. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa opiskelijälähtöistä tietoa nykyaikaisen, sujuvan ja laadukkaan harjoittelun ja opiskelijaohjauksen kehittämiseen. Saimme esitettyä opinnäytetyöllämme tämän hetken tietoa siitä, mitkä asiat digitaalisuudessa ovat kehittäneet terveydenhoitajaopiskelijoiden harjoittelua ja mitä haasteita se edelleen aiheuttaa. Valitettavasti emme saaneet vastaajilta kehitysideoita harjoitteluihin liittyen.

Aihetta tulisi tutkia lisää, jotta tulevaisuudessakin koulutus olisi mahdollisimman laadukasta toteutustavasta riippumatta. Tulevaisuudessa erilaiset syyt, kuten digitalisaatio, vaativat koulutukselta jatkuvaa kehittymistä. Perinteistä koulutusta ja ohjausta tulee kehittää sellaiseen muotoon, että sitä voidaan toteuttaa, vaikka osapuolet eivät olisikaan samassa tilassa. Tämä lisäisi koulutuksen joustavuutta kaikille osapuolille. Muutoksista huolimatta terveysalan koulutuksen tulisi kuitenkin säilyä laadukkaana ja kustannustehokkaana, jotta tulevat terveysalan ammattilaiset pystyisivät edistämään omalla osaamisellaan hoitotyön laatua. Jatkossa olisi tärkeää myös tutkia, millainen digitaalisesti toteutettava opetus ja ohjaus olisi hyödyllisintä terveysalan opiskelijoiden oppimisen kannalta. Opinnäytetyön pohjalta saatua tutkimustietoa voidaan käyttää jatkossa laadukkaan harjoittelun ohjauksen sekä opiskelijaohjauksen kehittämiseen terveysalalla.

8.2 Hyödynnettävyys ja kehittämisideat

Opinnäytetyön tutkimustulokset antoivat näkökulmia etäyhteyden ja digitaalisuuden käytöstä yhden ammattikorkeakoulun terveydenhoitajaopiskelijoilta. Opinnäytetyömme tuloksia voidaan hyödyntää vertailuaineistona tuleville tutkimuksille.

Opetusmenetelmät kehittyvät vuosien aikana ja oppilaitoksille on erityisen tärkeää pysyä kehityksessä mukana, sillä opiskelijat ovat tulevaisuuden osaajia ja heidän tulee tuoda tuorein tieto työpaikoille. Jatkossa aihetta voisi tutkia laajemmalla otannalla ja ottaa eri ammattikorkeakoulujen terveysalan opiskelijoita mukaan ja vertailla esimerkiksi eri ammattikorkeakoulujen harjoittelukäytän-

töjä keskenään. Vertailuun voisi ottaa kasvokkain tapahtuvat ja etäyhteyden kautta tapahtuvat arvioinnit. Lisäksi henkilökohtaisen oppimisympäristön eli blogin käyttöä harjoitteluajana voisi tarkemmin tutkia.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141129#Pidm45237816197264>. Viitattu 8.12.2021.

Alsina, Maria, Canaleta, Xavier, Edirisingha, Palitha, Kompen, Ricardo Torres, Monguet & Josep Maria 2019. Personal learning Environments based on Web 2.0 services in higher education. *Telematics and Informatics* 38, 194-206. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2018.10.003>. Viitattu 7.5.2022.

Ang, Kim Neo Emily, Lau, Tiang Siew, Liaw, Ying Sok, Seah, Betsy & Wang, Wenru 2021. Curriculum changes for pre-registration nursing education in times of COVID-19: For the better or worse? *Nurse Education Today* 28, 1–4. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104743>. Viitattu 26.2.2022.

Antunes, Vanessa, Loureiro, Fernanda & Sousa, Luís 2021. Use of digital educational technologies among nursing students and teachers: An exploratory study. *Journal of Personalized Medicine* 11, 1010, 1-13. <https://doi.org/10.3390/jpm11101010>. Viitattu 26.4.2022.

Baker, Sally-Ann, Bellis, Mike, Carnwell, Ros & Murray Ruth 2007. Managerial perceptions of mentor, lecturer practitioner and link tutor roles. *Nurse Education Today* 27, 923–932. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2007.01.005>. Viitattu 11.10.2021.

Beck, Tatano Cheryl & Polit, Denise F. 2010. Appraising Evidence of Nursing Practice. *Essentials of Nursing Research*, 4–610. http://opac.fkik.uin-alaud-din.ac.id/repository/Denise_F._Polit_Essentials_of_Nursing_Research_Appraising_Evidence_for_Nursing_Practice_Essentials_of_Nursing_Research_Polit____2009.pdf. Viitattu 28.11.2021.

Bogner, Alexander & Musik, Christoph 2019. Book title: Digitalization & society - A sociology of technology perspective on current trends in data, digital security and the internet. *Österreichische Gesellschaft für Soziologie* 44, 1–14. <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11614-019-00344-5>. Viitattu 20.10.2021.

Briseid, Hanne Synøve, Meum, Torbjørg Træland, Koch, Therese Brastad, Rabben, Janicke & Vabo, Grete Lund 2021. Perceptions of digital technology in nursing education: A qualitative study. *Nurse Education in Practice* 54, 1–6. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103136>. Viitattu 27.2.2022.

Connelly, Lynne M. 2016. Trustworthiness in Qualitative Research. *Medsurg Nursing* 25, 435–437. <https://content.ebscohost.com/ContentServer.asp?T=P&P=AN&K=120221607&S=R&D=ccm&EbscoContent=dGJyMNLr40Seprc4zOX0OLCmsEmep65Sr664TbOWxWXS&ContentCustomer=dGJyMPGqtU%2B2qLBMuePfgex44Dt6fIA>. Viitattu 9.11.2021.

Direktiivi 2013/55/EU. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ammattipätevyyskriteerit koskevan direktiivin 2005/36/EY ja hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta. Euroopan unionin virallinen lehti 28.12.2013. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0055>. Viitattu 22.11.2021.

Duffy, Kathleen, Hastie, Liz, McCallum, Jacqueline, Ness, Valerie & Price, Lesley 2011. Supporting students in clinical practice: pre-registration nursing students' views on the role of the lecturer. *Nurse Education Today* 31 (8), 780–784. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2011.04.009>. Viitattu 14.10.2021.

Elo, Satu, Kärsämänoja, Taina, Kääriäinen, Maria, Mikkonen, Kristina, Oikarainen, Ashlee, Pitkänen, Salla, Ruotsalainen, Heidi, Saarikoski, Mikko & Tuomikoski, Anna-Maria 2018. Healthcare students' evaluation of the clinical learning environment and supervision – a cross-sectional study. *Nurse Education Today* 62, 143–149. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691718300248?casa_token=_f5YAYJZ1B8AAAAA:WoL0PfeFyxhC2KfCVPFm5kiR-reIqR2o96VvPu2-M7_gXqSqssNRdqBPcFjdDIGSGxwX0sG. Viitattu 23.11.2021.

European Health Parliament 2016. Committee on digital skills for health professionals. Digital skills for health professionals 2016. Pdf-tiedosto. <https://www.healthparliament.eu/wp-content/uploads/2017/09/Digital-skills-for-health-professionals.pdf>. Viitattu 9.3.2021.

Goodwill Community Foundation 2022. Internet Basics - What is the Internet? Verkkojulkaisu. <https://edu.gcfglobal.org/en/internetbasics/what-is-the-internet/1/>. Viitattu 7.5.2022.

Empirica Finland Oy julkaisuaika tuntematon. Digitalisaation haitat ja hyödyt. Empirica Finland Oy blogi. <https://www.empirica.fi/digitalisaation-haitat-ja-hyodyt/>. Viitattu 8.5.2022.

Harerimana, Alexis & Mtshali, Ntombifikile, Gloria 2019. Nursing Students' Perceptions and Expectations Regarding the Use of Technology in Nursing Education. *Africa Journal of Nursing and Midwifery* 21, 1–20. <https://web.s.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=0&sid=f54d62bb-ba0c-4b95-9117-9b3da406c765%40redis&bdata=JkF1dGhUeXBIPWI-wLHNoaWImbGFuZz1maSZzaXRIPWVob3N0LWxpdmU%3d#db=ccm&AN=141281326>. Viitattu 26.11.2021.

Heinonen, Antti-Tuomas, Juntunen, Jonna, Kääriäinen, Maria, & Mikkonen, Kristina 2019. Nursing students' experiences of nurse teacher mentoring and beneficial digital technologies in a clinical practice setting 40, 1–6. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1471595318306796?via%3Dihub>. Viitattu 11.10.2021.

Hietanen, Aija, Kivi, Marja-Riitta, Piitulainen, Marja-Leena & Ruotsalainen Anna-Leena 2011. Personal Learning Environment (PLE). Henkilökohtainen oppimisympäristö. Savonia-ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-203-145-7>. Viitattu 14.10.2021.

Honkavuo, Leena 2020. Digital Teaching in Nursing Education: A Quantitative Study on Nursing Students' Views. *International Journal of Caring Sciences* 13 (2), 837–846. <https://www.semanticscholar.org/paper/Digital-Teaching-in-Nursing-Education%3A-A-Study-on-Honkavuo/e22775ab221c8691c36afd788a089c61619e1b02>. Viitattu 9.3.2021.

Jokelainen, Merja, Jumisko, Eija, Kullas-Nyman, Lisen, Kylmä, Anne, Lehtola, Kirsi, Ritsilä, Jaana & Suua, Pirkko 2020. Terveysalan harjoittelujen laatusuositukset ammattikorkeakouluille. Suomen ammattikorkeakoulujen terveysalan koulutuksen verkoston laatusuositus-työryhmä. <https://amkterveysala.files.wordpress.com/2020/04/laatusuositukset-2020-julkaisu.pdf>. Viitattu 2.11.2021.

Jyväskylän yliopisto 2015. Empiirinen tutkimus. Verkkojulkaisu. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/empiirinen-tutkimus>. Viitattu 3.10.2021.

Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy 2022. Kielitoimiston sanakirja. Verkkosivusto. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/mobiililaite?searchMode=all>. Viitattu 8.5.2022.

Laru, Jari 2016. Millainen on nykyaikainen oppimisympäristö? Oulun yliopiston blogi. 24.3.2016. <https://www oulu.fi/blogs/nykyaikainen%20oppimisymp%C3%A4rist%C3%B6>. Viitattu 7.5.2022.

Luukka, Katri 2007. Vastavalmistuneiden lähihoitajien koulutuksenaikaiset merkitykselliset oppimiskokemukset vanhustyössä- Tunnepeili oppimiskokemusten merkityksellistäjänä. Väitöskirja. Kuopion yliopiston julkaisuja E. *Yhteiskuntatieteet* 142, 15–162. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/8863/urn_isbn_978-951-27-0512-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 29.11.2021.

Microsoft 2021. Microsoft 365. <https://www.microsoft.com/fi-fi/microsoft-365?rtc=1>. Viitattu 9.12.2021.

Microsoft Teams 2021. Tapaa, keskustele, käytä puheluja ja tee yhteistyötä yhdessä paikassa. <https://www.microsoft.com/fi-fi/microsoft-teams/group-chat-software>. Viitattu 9.12.2021.

Mäkitalo, Eino & Wallinheimo, Kirsi 2012. Virtuaaliset ympäristöt. Innostava oppiminen, tehokas koulu. Verkkokirja. Talentum: Helsinki. Viitattu 14.10.2021.

OAMK julkaisuaika tuntematon. HARKKA – Harjoittelusta työelämään muuttuvissa terveystieteiden toimintaympäristöissä. Verkojulkaisu. <https://www.oamk.fi/fi/tutkimus-ja-kehitys/tki-ja-hanketoiminta/harkka>. Viitattu 9.3.2021.

Opetusministeriö 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon: Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopinnot. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80112/tr24.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Viitattu 11.10.2021.

Roto, Helinä, Sankelo, Merja, Sulonen, Tuija, Teuhola, Susanna & Vikberg-Aaltonen, Paula 2017. Terveystieteiden opiskelijoiden kielteiset kokemukset harjoittelun aikana. Tutkiva Hoitotyö 15 (1), 10–17. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134385/Teuhola_Roto_Sulonen_Vikberg-Aaltonen_Sankelo.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 14.10.2021.

Sarajärvi, Anneli & Tuomi, Jouni 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Saukkoriipi, Mari 2017. Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen terveystieteiden opettajan ja opiskelijan välisessä yhteistyössä ohjatun harjoittelun aikana. Kirjallisuuskatsaus. Kandidaatin tutkielma. Hoitotieteen ja terveyshallintotieteen tutkimusyksikkö. Oulun yliopisto. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-201801101037>. Viitattu 8.5.2022.

Savonia-ammattikorkeakoulu 2022. <https://www.savonia.fi/>. Viitattu: 7.5.2022.

Savonia-ammattikorkeakoulu 2022. Opetussuunnitelmat. Terveystieteiden tutkinto-ohjelma. Verkkosivusto. <https://www.savonia.fi/opiskele-tutkinto/tutkinnot-ja-hakeminen/opetussuunnitelmat/?yks=KS&krtid=1182&tab=2>. Viitattu 13.5.2022.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2018. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 23 §:n muuttaminen, 2. <https://stm.fi/documents/1271139/10139132/Yleisperustelut.pdf/4a8b42ec-289b-4a22-b1bd-147122b18a9e/Yleisperustelut.pdf.pdf>. Viitattu 27.11.2021.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2020. Uusia käytäntöjä ja rakenteita näyttöön perustuvan hoitotyön osaamisen kehittämiseen, 49. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162120/STM_2020_3_rap.pdf. Viitattu 22.11.2021.

Strandell-Laine, Camilla 2019. Nursing student – Nurse teacher cooperation using mobile technology during the clinical practicum. Turun yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta, Hoitotiede. Väitöskirja. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/146655/AnnalesD1412Strandell-Laine.pdf?sequence=1>. Viitattu 13.2.2022.

The Audiopedia 2017. What is digitality? What does digitality mean? Digitality meaning, definition & explanation. Video. Youtube-videopalvelu, julkaistu 10.5.2017. <https://www.youtube.com/watch?v=0Gcq3TNm0BY>. Viitattu 2.11.2021.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa, 1–44. Pdf-tiedosto. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf. Viitattu 4.11.2021.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3/2019, s. 7–23. Pdf-tiedosto. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2019.pdf. Viitattu 6.11.2021.

ValOpe 2017. Valtakunnallinen Opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto. Opiskelijaohjauksen laatusuosituksset. Valtakunnallinen Opiskelijaohjauksen kehittämisverkosto. Pdf-tiedosto. <https://www.ksshp.fi/download/noname/%7B9F932BFD-F815-4E4B-B2A9-8C03C813C03D%7D/66014>. Viitattu 14.10.2021.

Wu, Ting-Ting 2014. Using smart mobile devices in social-network-based health education practice: A learning behavior analysis. *Nurse Education Today* 34 (6), 958–963. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0260691714000410>. Viitattu 24.11.2021.

Zoom 2021. About Zoom. <https://explore.zoom.us/en/about/>. Viitattu 14.10.2021.

LIITE 1: KYSELYLOMAKE

Digitaalisuus harjoittelussa

1. Mikä on ollut hyvää digitaalisuudessa liittyen harjoitteluihin sekä opiskelijaohjaukseen? Kerro esimerkki.

2. Mikä on ollut huonoa digitaalisuudessa liittyen harjoitteluihin sekä opiskelijaohjaukseen? Kerro esimerkki.

3. Minkälaisia kehitysideoita sinulla on siihen, miten digitaalisuutta ja eri digitaalisia sovelluksia voisi hyödyntää uusilla tavoilla / uusissa tilanteissa?

Linkki tietosuojaselosteeseen: https://amksavonia-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/helmi_vatka_edu_savonia_fi/EWJmgomufDhEvvF9oTaFKIEB4gLNPNLUBba56oDRXbMDCw?e=cKeghq

LIITE 2: TIEDOTE TUTKIMUKSESTA OPISKELIJALLE

Hyvä terveydenhoitajaopiskelija!

Olemme neljännen vuoden terveydenhoitajaopiskelijoita Savonia-ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyöme digitaalisuudesta harjoittelussa ja harjoittelun ohjauksessa. Teemme opinnäytetyöme yhteistyössä HARKKA-hankkeen kanssa. HARKKA-hankkeen tarkoituksena on kehittää terveysalan opiskelijoiden harjoitteluympäristöjä ja -käytäntöjä. Hankkeessa on mukana kuusi ammattikorkeakoulua ja kaksi yliopistoa Suomesta. Tutkimuksemme tarkoituksena on selvittää opiskelijoiden kokemuksia digitaalisuudesta harjoittelussa ja harjoittelun ohjauksessa. Tutkimuksemme tavoitteena on kehittää digitaalisten sovellusten, esim. WhatsApp, Teams, Zoom, monipuolista käyttöä harjoittelussa ja harjoittelun ohjauksessa.

Kyselyyn pääset vastaamaan tästä: xxx

Kysymyksiin vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja tapahtuu nimettömästi. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastaamalla kyselyyn hyväksyt, että osallistut tutkimukseen. Tutkimusaineisto kerätään ainoastaan tätä opinnäytetyötä varten ja hävitetään tutkimuksen valmistuttua. Tutkimuslupa tutkimuksen tekemiseen on myönnetty Harkka-hankkeelle Savonia-ammattikorkeakoulusta. Tutkimuksesta on tehty myös tietosuojaseloste, joka on saatavissa tutkimuksen tekijöiltä.

Kohderyhmänämme on Savonia-ammattikorkeakoulun Kuopion kampuksen suomenkielisten tutkintojen 2., 3. ja 4. vuosiluokan terveydenhoitajaopiskelijat. Yhteystiedot olemme saaneet Savonian Outlook järjestelmästä.

Kysely on auki 17.1.-30.1.2022 klo 12:00. Vastaamiseen menee noin 15 minuuttia. Kysymyksiä on kolme ja ne ovat avoimia kysymyksiä. Tutkimus toteutetaan Webropol-kyselynä.

Jokainen vastaus on meille tarpeellinen. Vastaamme mielellämme opinnäytetyötämme koskeviin kysymyksiin!

Kiitämme jo etukäteen osallistumisestasi!

Ystävällisin terveisin,

terveydenhoitajaopiskelijat Mari Perälä (mari.perala@edu.savonia.fi), Noomi Luukkonen (noomi.luukkonen@edu.savonia.fi) ja Helmi Votka (helmi.vatka@edu.savonia.fi)

LIITE 3: AINEISTON ANALYYSI

1. Mikä on ollut hyvää digitaalisuudessa liittyen harjoitteluihin sekä opiskelijaohjaukseen?				
ALKUPERÄISILMAUS	PELKISTETTY ILMAUS	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA	PÄÄKATEGORIA
<p>”Väliarviointikeskustelu zoomissa on toiminut hyvin”</p> <p>”Väliarvioinnit yms onnistuu hyvin etänä zoomissa tms”</p> <p>”Zoom on ollut toimiva apuväline välikeskusteluissa”</p> <p>”Zoomissa pidettävät loppuarvioinnit ovat olleet yleensä ihan toimivia”</p> <p>”Zoomissa pidettävät harkkojen aikaiset palaverit ovat olleet yleensä ihan toimivia”</p> <p>”Väliarviointi etänä. On kätevää niin opettajan kuin opiskelijan näkökulmasta”</p>	<p>Väliarviointi zoomissa on ollut toimiva</p> <p>Väliarvioinnit onnistuvat hyvin zoomissa</p> <p>Zoom on toimiva välikeskusteluissa</p> <p>Loppuarvioinnit onnistuvat hyvin zoomissa</p> <p>Harkkojen aikaiset palaverit zoomissa ovat olleet toimivia</p> <p>Väliarvioinnin tekeminen digitaalisesti on kätevää kaikille</p>	<p>Arvioinnit sujuvat etäyhteydellä</p>	<p>ETÄYHTEYDEN KÄYTÄNNÖLLISYYS KESKUSTELUISSA</p>	<p>DIGITAALISUUDEN HYÖDYT</p>
<p>”Työvuorolomakkeen palauttaminen sähköisesti helpottaa”</p> <p>”Harkoissa tiedot siirtyy kätevästi puhelimelta tietokantoihin ”</p>	<p>Työvuorolomakkeen palauttaminen on helpompaa sähköisesti</p> <p>Harkoissa tiedot siirtyvät puhelimen avulla tietokantoihin</p>	<p>Digitaalinen tietojen siirto helpompaa</p> <p>Tietojen siirtyminen puhelimelta tietokantoihin</p>	<p>TIETOJEN SIIRRON HELPOTTUMINEN</p>	

<p>”Moodlesta löytyy todella kattavasti ohjeet harjoitteluun liittyvistä asioista”</p>	<p>Moodlesta löytyy kootuna ohjeet ja informaatiota harjoitteluihin liittyen</p>	<p>Ohjeet löytyvät Moodlesta/ netistä</p>	<p>INFORMAATION HELPPOSAANTI</p>	
<p>”Ei tarvitse opiskelijan mennä koululle viemään sitä”</p> <p>”Ei vaadi keneltäkään siirtymistä varsinaiseen kohteeseen”</p> <p>”Ajat saa sopimaan paljon paremmin yhteen”</p> <p>”Aikoja on helpompia sopia ja tarvittaessa muuttaa”</p> <p>”Pystyy käyttämään myös puhelimella”</p>	<p>Opiskelijan ei tarvitse lähteä koululle viemään työvuorotaulukkoa</p> <p>Kenenkään ei tarvitse siirtyä paikasta toiseen</p> <p>Aikataulujen yhteensovittaminen on helpompaa, kun arviointeihin voi osallistua etänä</p> <p>Arviointiaikoja on helppo tarvittaessa myös muuttaa</p> <p>Zoomia pystyy käyttämään myös puhelimella</p>	<p>Digitaalisuuden ansiosta paikasta toiseen siirtymisiä ei tarvita</p> <p>Helppo aikataulujen yhteensovittaminen</p> <p>Etäyhteys onnistuu eri mobiililaitteilla ja alustoilla</p>	<p>DIGITAALISUUDELLA SAAVUTETTAVA JOUSTAVUUS</p>	
<p>”On ollut mukava saada ohjaavalta opettajalta palautetta blogiin sinne tehdyistä oppimistehävistä”</p> <p>”Ohjaaja voi kirjoittaa loppuarvioinnin blogiin, hyvä kun palaute jää talteen blogiin”</p>	<p>On mukavaa saada opettajalta palautetta blogiin tehdyistä tehtävistä</p> <p>Hyvä että palaute jää talteen blogiin</p>	<p>Palautteen saaminen blogiin</p> <p>Palautteen tallentuminen blogiin</p>	<p>PALAUTTEEN TALLENTUMINEN</p>	

2. Mikä on ollut huonoa digitaalisuudessa liittyen harjoitteluihin sekä opiskelijaohjaukseen?

ALKUPERÄISILMAUS	PELKISTETTY ILMAUS	ALAKATEGORIA	YLÄKATEGORIA	PÄÄKATEGORIA
<p>”Vähemmän ihmiskontakteja”</p> <p>”Zoomin käyttäminen väliarvioinnissa, tämä hieman huonontaa keskustelun vuorovaikutusta”</p> <p>”Keskusteleminen olisi sulavampaa jos väliarviointi käytäisiin kasvokkain”</p> <p>”Digitaalisuus on huono, jos harjoittelussa ilmennyt ongelmia tai haasteita”</p>	<p>Ihmiskontaktit vähenevät</p> <p>Zoomin käyttö väliarvioinnissa huonontaa keskustelun vuorovaikutusta</p> <p>Keskustelu väliarvioinnissa sujuisi paremmin kasvokkain kuin digitaalisesti</p> <p>Digitaalisuus on epäkäytännöllistä harjoittelun ongelmatilanteissa</p>	<p>Vähemmän ihmiskontakteja</p> <p>Keskustelun vuorovaikutus heikentyy etäyhteyden välityksellä</p> <p>Keskustelu olisi sujuvampaa kasvokkain</p> <p>Digitaalisuus huono ongelmatilanteissa</p>	<p>ETÄYHTEYS VAIKUTTAA HEIKENTÄVÄSTI VUOROVAIKUTUKSEEN</p>	<p>DIGITAALISUUDEN HAASTEET</p>
<p>”Toinen omista opetutoreista ei mikään tekniikanihmelapsi ole, joten aika mikä käytetään teknologian opetteluun on aika mittava, mikä edelleen syö aikaa, jos olisi jotain kysyttävää tunnin jälkeen”</p> <p>”Monille ohjaajista blogiin kommentointi on myös ollut haasteellista”</p>	<p>Opettajilla on osaamisvajeita teknologian käytössä, ja sen opetteluun kuluva aika on pois opiskelijoiden kysymyksiltä</p> <p>Ohjaajilla on ollut haasteita kommentoida blogiin</p>	<p>Opettajan ja ohjaajan osaamisvaje vie aikaa opettajan ja opiskelijan keskustelulta</p> <p>Blogin kommentointi haasteellista</p>	<p>OPETTAJIEN JA OHJAAJIEN OSAAMISVAJE DIGITAALISUUDEN KÄYTÖSSÄ</p>	
<p>”Välillä on haastavaa saada opettajaa kiinni spostilla”</p> <p>”Varsinkin opiskelijaohjauksessa (ope-</p>	<p>Opettaja on vaikea saada kiinni sähköpostilla</p>	<p>Opettajat eivät vastaa sähköposteihin</p>	<p>HAASTEET OPETTAJIEN TAVOITETTAVUUDESSA</p>	

tutorit) heidän aika- taulut on aika tiukilla, joten on vaikea jäädä kysymään mitään henk.kohtaista asiaa tuntien jälkeen”	Opettajilla ei ole tar- peeksi aikaa opiskeli- joiden kysymyksille	Opettajilla ei ole tar- peeksi aikaa opiskeli- joille		
”Välillä ongelmia zoo- min toimivuuden kanssa”	Toisinaan ongelmia Zoomin toimivuudessa	Zoomin toimimatto- muus	TEKNISET ONGELMAT	
”Opiskelijan täytyy tuoda oma tieto- kone harjoitteluun mukaan, koska hark- kapaikan tietoko- neissa ei ole yleensä zoomia”	Opiskelija joutuu tuomaan oman tietokoneen harjoitteluun, jos harjoittelupaikan tietokoneissa ei ole Zoomia	Oman tietokoneen kul- jettaminen harjoitte- luun Zoomin käyttä- miseksi	OMAN TIETOKONEEN PA- KOLLISUUS ZOOMIN KÄYTTÄMISEKSI	
”Yksi ohjaajani ei koko harjoittelun ai- kana käynyt blogis- sani, vaikka hänelle siitä kerroin ja ohjeis- tin...” ”Itse koen, että blo- gin kirjoittaminen ei ole kovinkaan hyödyllistä harkan aikana”	Ohjaaja ei käyttänyt blogia ohjeistuksesta huolimatta Blogin kirjoittaminen ei ole hyödyllistä harjoittelussa	Blogin hyödyntämättö- myys Blogiin kirjoittamisesta ei ole hyötyä harjoitte- lussa	HALUTTOMUUS DIGITAA- LISUUDEN HYÖDYNTÄMI- SEEN	